

Справа «Компанія Tele 1Privatfernsehgesellschaft MBH проти Австрії» (Tele 1 Privatfernsehgesellschaft MBH v. Austria)

1

У рішенні, ухваленому 21 вересня 2000 року у справі «Компанія Tele 1 Privatfernsehgesellschaft MBH проти Австрії», Суд постановив, що:

- мало місце порушення ст. 10 Конвенції щодо права на свободу вираження поглядів протягом періоду з 30 листопада 1993 по 1 серпня 1996 року. Порушення ст. 10 Конвенції було відсутнє у період з 1 серпня 1996 року по 1 липня 1997 року.

Відповідно до ст. 41 Конвенції Суд призначив сплатити заявнику 200 000 австрійських шилінгів у відшкодування судових витрат.

Обставини справи

Заявник, «Tele 1 Privatfernsehgesellschaft MBH» (далі – Телекомпанія), є товариством з обмеженою відповідальністю, яке знаходиться у Відні.

30 листопада 1993 року заявник звернувся до Комітету з питань телебачення з проханням про видання ліцензії на встановлення і використання наземного передавача телевізійних сигналів у районі Відня. Комітет з питань телебачення відхилив прохання Телекомпанії, мотивуючи своє рішення відсутністю правової підстави для надання ліцензій на право здійснення телевізійної трансляції іншим компаніям аніж Державна австрійська телевізійна корпорація (ORF). Заявник звернувся з апеляційною скаргою на це рішення, однак вона була відхилена. Тоді Телекомпанія звернулася з конституційною скаргою до Конституційного суду, яка теж була відхилена останнім 5 березня 1996 року. На думку Конституційного суду, відносини з приводу телетрансляції регулювалися виключно федеральним законодавством, а таке законодавство передбачало лише одну компанію, яка могла здійснювати телевізійну трансляцію. Пізніше Конституційний суд своїм рішенням від 27 вересня 1995 року надав приватним компаніям можливість здійснювати кабельну трансляцію з 1 серпня 1996 року.

1 липня 1997 року набрав чинності Закон про кабельне і супутникове телебачення. Відповідно до положень цього закону, здійснення телевізійних трансляцій через супутники чи засобами кабельного телебачення допускалося за умови відповідності компанії певним вимогам і попереднього отримання нею ліцензії від спеціального органу.

Зміст рішення Суду

Суд вважав, що відмова у наданні дозволу на встановлення і використання передавача телевізійних сигналів є втручанням у здійснення заявником його права на поширення інформації та ідей. Суд нагадав, що відповідно до ч. 1 ст. 10 Конвенції держава може регулювати діяльність телевізійних підприємств через встановлення системи ліцензування такої діяльності. Беручи до уваги своє рішення у справі «*Informationsverein Lentia and Others*» від 24 листопада 1993 року (Серія А № 276), Суд дійшов висновку про здатність монопольної системи телебачення в Австрії забезпечити належну якість і баланс телепрограм, а також про відповідність цієї системи положенням ч. 1 ст. 10 Конвенції.

Наступним кроком Суду став аналіз відповідності втручання у право заявника вимогам, які висуваються ч. 2 ст. 10 Конвенції. Дане втручання було здійснено відповідно до закону, а саме: Конституційного закону про теле- і радіомовлення 1974 року, і переслідувало законні цілі. При вирішенні питання про те, чи є таке втручання необхідним у демократичному суспільстві, Суд вважав за необхідне виділити три періоди.

Перший період тривав з моменту звернення заявника до Комітету з питань телебачення (30 листопада 1993 року) до набрання чинності рішенням Конституційного суду від 27 вересня 1995 року (1 серпня 1996 року). Протягом окресленого періоду не існувало жодної правової підстави для надання ліцензії на право здійснення телевізійної трансляції іншій аніж державна (ORF) компанії. Оскільки становище заявника не відрізнялося від того, в якому опинилися заявники у згаданій справі «*Informationsverein Lentia and Others*», то мало місце порушення ст. 10 Конвенції.

Другий період розпочався з моменту набрання чинності рішенням Конституційного

суду від 27 вересня 1995 року (1 серпня 1996 року) і тривав до набрання чинності Законом про кабельне і супутникове телебачення (1 липня 1997 року). Протягом цього періоду приватні компанії мали право здійснювати телевізійну трансляцію через систему кабельного телебачення, однак телевізійна трансляція через наземні передавачі (безкабельне телебачення) залишалась у виключній монополії державної компанії (ORF). Уряд стверджував, що необхідність резервування частот за державною компанією обумовлена складною топографічною ситуацією в Австрії, а приватним компаніям була надана можливість використовувати засоби кабельного телебачення. Зважаючи на той факт, що практично всі будинки у районі Відня під'єднано до системи кабельного телебачення, яка утворила життєздатну альтернативу телебаченню через наземні передавачі, Суд дійшов висновку про те, що неможливість приватної компанії отримати ліцензію на право здійснення телетрансляцій через наземні передавачі є пропорційною меті, яка переслідується Конституційним законом про теле- і радіомовлення. Таким чином, порушення ст. 10 Конвенції у цей період було відсутнє.

Третій період розпочався з моменту набрання чинності Законом про кабельне і супутникове телебачення (1 липня 1997 року). Суд зауважив, що протягом цього періоду заявник не звертався до спеціального органу, який видавав ліцензії, з проханням про отримання ліцензії на здійснення чи то кабельної, чи то супутникової трансляції телевізійних програм. Оскільки в компетенцію Суду не входить вирішення питання щодо абстрактної відповідності законодавства держав-учасниць вимогам Конвенції, то він не міг ухвалювати рішення щодо можливого порушення прав заявника протягом цього періоду.

Реферативний переклад з англійської мови та опрацювання рішення здійснено у Львівській лабораторії прав людини і громадянина НДІ державного будівництва та місцевого самоврядування АПрН України О. О. Бекетовим, Р. М. Москалем, Н. П. Ничай, М. Ю. Пришляк, Т. І. Пашуком, М. Б. Рісним, А.-М. Я. Хом'як.